

ΑΠΟ ΠΟΤΕ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΚΑΠΝΙΖΟΥΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

ΠΡΟ-ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

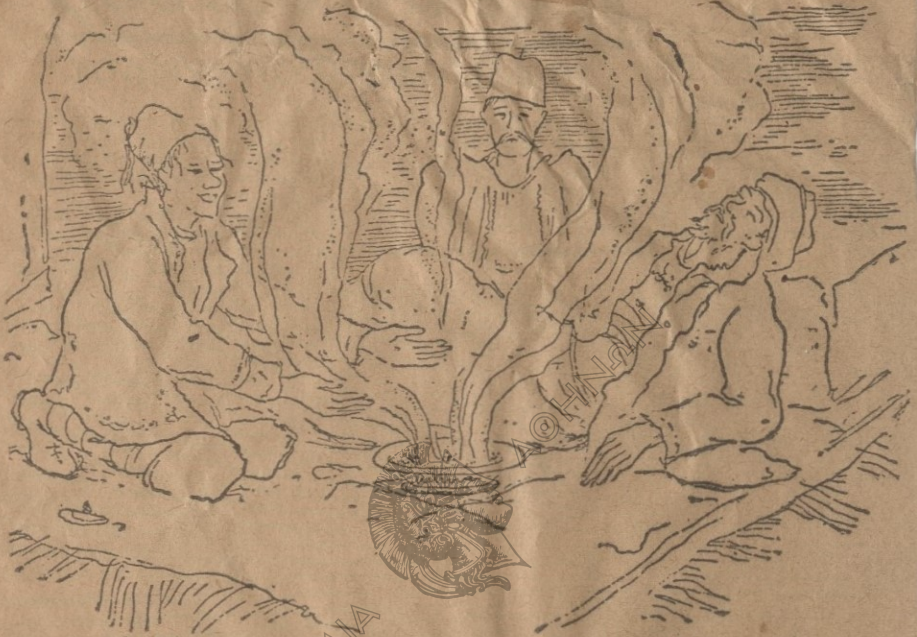
Δεν υπάρχει ίσως σήμερα γνωστά της γής όπου να μη καπνίζουν — τόσο γρήγορα διεδόθη ή συνήθεια του καπνίσματος από την Αμερική περί τα τέλη του 16ου αιώνα.

Εν τούτοις ή συνήθεια του καπνίσματος φυτικών ούσιων

Οι πληροφορίες αυτές μας δείχνουν λοιπόν πως χιλιάδες πριν από 2000 χρόνια υπήρχαν λαοί που μεταχειρίζοντο τον καπνό ωριαμένον φυτών ως μέσο απολύσεως, άλλοι ως διεγερτικό για να προκαλέσουν την εθιμία, άλλοι ως υπνωτικό. Σ

μας. Στις μεταωνικές Ίνδιες το κάπνισμα του όπιου ήταν γνωστό ως μέσο θεραπείας πολλών καθώς και εκούρασης και άργότερα ως μέσο μεταχειρίσθην στην άσχημή κα τον καπνό.

Αλλά την εθιμή του κα

- Βερολίνο 40 31 Ιανουαρίου

Θοάκης καπνιστής

1937

δεν όφείλεται στην ανακάλυψη του καπνού, αλλά φαίνεται πως είναι πολύ άρχαιότερη. Ο Πλάτονας ήδη γράφει τα έξής για τους Σκύθας που κατοικούσαν παρά τον Εύξεινον Πόντον: «Απ' το καννάδι αυτό λοιπόν, οι Σκύθαι πέρνουν τους κόκκους, πηγαίνουν στάς σηνάς των και τους ρίπνουν άπάνω σε πυρωμένες πέτρες. Οι κόκκοι τότε θάβουν ένα καπνό που οι Σκύθαι, καθισμένοι όλο γύρω εισπνέουν και ξεφωνίζουν από ευχαρίστηση». Ο Παιμόνιος Μέλα έξ άλλου, που στή 40 μ. Χ. έγραψε ένα βιβλίο με ταξιδιωτικές έντυπώσεις άπ' όλο τον κόσμο, αναφέρει τα έξής για τους Θοάκες: «Πολλοί άπ' αυτούς άγρουν το κρασί, στίς έορτές των όμως σίγχνουν κάποιους ωριαμένους σπόρους στή φωτιά, γύρω άπ' την όποία κάθονται, και ή εισπνοή του καπνού που αναδίδεται τους κάνει τόσο εύθυμους, όνν να ήσαν μεθυσμένοι». Καί ό Πλούταρχος γράφει επίσης για τον ίδιο λαό: «Στίς όχθες του Έβρου φέεται ένα χορτάρι άπ' το όποιον οι Θοάκες μαζεύουν τίς άκρες και μετά τό φορητό τους τό ρίχνουν στή φωτιά, εισπνέουν τον αναδιδόμενο καπνό και θυθίζονται σε βαθύ ύπνο».

Είς αυτές τίς περιπτώσεις που αναφέραμε, φαίνεται πως πρόκειται κυρίως για τό γαστήρι που ως σήμερα μεταχειρίζεται πολλοί μωαμεθανικοί λαοί. Πρό όλίγων δεκαετηρίδων άλλως τε στή Βερολίνο - Βιμμεντορφ άνεκαλύφθη ένα πήλινο άγγείο από την έπαχή που όνομάσθηκε Καλλιστάτιο περίοδο, δηλαδή περί τα 500 χρόνια π. Χ. που περιείχε υπόλοιπα κόκκων καννάβης, πράγμα που μάς κάνει να συμπεραίνουμε πως κι εκεί μεταχειρίζοντο την κάνναβη για κάπνισμα. Παρόμοια ανακάλυψη έκαναν και στή Βόρειο Γερμανία κοντά στή Στεττινό.

Όστε την απόλαυσή του καπνίσματος την ήζεραν πολύ πριν ανακαλυφθή ό καπνός και μάλλον φαίνεται πως ήσαν πολυάριθμα τά φυτά ή οι κόκκοι που μεταχειρίζοντο γι αυτό τον σκοπό. Πολλοί οι Ισπανοί έφθασαν στήν Αμερική πέραν της θεία του καπνίσματος λογή έκαπνίζαν μάλιστα στωι μέ την ιδέα νουν τους πόθους και ή Ισπανοί γούν.

πνού μεταχειρίσθην ιδίως ο μάγοι για να περιπίπτουν σε τάστασι έκστάσεως όποτε θαν τους λαούς πως σε μτοια κατάστασι μπορούσά επικοινωνούν μέ τους με τους δαίμονας. Ο ντές, ένας Ισπανός έζησε πολλά χρόνια ρική γράφει στή 1779: «Ο καπνός έλως άπό τους τίς προφητ θεωρούν ά νήσουν γ έπνογερ πόθος των. θεία κατ φησ

Δεν υπάρχει όμως σήμερα γυνιά της γής όπου να μη καπνίζουν — τόσο γρήγορα διαδόθη η συνήθεια του καπνίσματος από την Αμερική περί τα τέλη του 16ου αιώνας.

Εν τούτοις η συνήθεια του καπνίσματος φυτικών ουσιών

σεξ πολύ κατά καιρούς επεξεργάζονταν οι βοτανοφάρμακων: συλλέγοντες, ελίσσαντες και την πίπα στην Νότιο Αμερική. Όταν έπειτα στη Μέση Αμερική ανακάλυψαν τον καπνό που τους φάνηκε πολύ πιο ευχάριστος απ' όλα τα άλλα, άρχισαν

μαζο. Στις μεσαιωνικές Ινδίες το κάπνισμα του οποίου ήταν γνωστό ως μέσο θεραπείας πόνων καθώς και ξεκούρασης και άργότερα ως τέτοιο μέσο μεταχειρίσθηκαν στην άσχημη και τον καπνό.

Αλλά την εισπονή του κα-

Β. Σ. Α. 31 Ιανουαρίου

Θοάκης κοπνίστ

1937

Εάν βρεθείται στην ανακάλυψη του καπνού, αλλά φαίνεται πως είναι πολύ άρχαιότερη. Ο Ηρόδοτος ήδη γράφει: «Τὰ ἔθνη γὰρ τοὺς Σκύθας πού κατοικοῦσαν παρὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον: «Ἀπ' τὸ καννάδι αὐτὸ λουπόν, οἱ Σκύθαι πέρνουσι τοὺς κόκκους, πηγαίνουν σιὰς σιγνάς των καὶ τοὺς ρίπτουσι ἀπ' αὐτοῦ σὲ πυρκαϊκὰς πέτρας. Οἱ κόκκοι τότε θάβουσι ἓνα καπνὸν ποὺ οἱ Σκύθαι, καθισμένοι ὀλόγρια εἰσπνέουσι καὶ ξεφωνίζουσι ἀπὸ εὐχαρίστησι». Οἱ Παυλόνιους Μέλα ἐξ ἄλλου, πού στὰ 40 μ. Χ. ἔγραψε ἓνα βιβλίον με ταξιθεωτικές ἐντυπώσεις ἀπ' ὅλο τὸν κόσμον, ἀναφέρει τὰ ἔθνη γὰρ τοὺς Θράκας: «Πολλοὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀγνοοῦν τὸ κρασί, σιὰς ἑορτῆς των ἑως εἰς τὸν καπνὸν ὁριζομένου ἀπὸ τοῦ σιγνά, γύρω ἀπ' τὴν ὁποία καθόονται, καὶ ἡ εἰσπονή τοῦ καπνοῦ πού ἀναδίδεται τοὺς κάνει τόσο εὐχάριστα, ὥστε νὰ ἦσαν μέθυστοι. Καὶ ὁ Παύταρχος γράφει ἐπίσης γὰρ τὸν ἴδιον λαόν: «Σιὰς ὄψεως τοῦ ἔθρου φύεται ἓνα χορτάρι ἀπ' τὸ ὁποῖον οἱ Θράκες μαζεύουσι τὰς ἄκρας καὶ μετὰ τὸ φαγεῖν τὰς τὸ ρίχνουσι σιὰ φωτιά, καπνέουσι τὸν ἀναδιδόμενον καπνὸν καὶ θυθίζονται σὲ βαθύ ὄνειρον».

Οἱ πληροφορίες αὐτὲς μᾶς δείχνουν λοιπὸν πὺς κίχλας πρὶν ἀπὸ 2000 χρόνια ὑπῆρχαν λαοὶ πού μεταχειρίζοντο τὸν καπνὸ ὁριζομένου φυτῶν ὡς μέσο ὑπνωτικῆς, ἄλλοι ὡς διεγερτικὸ γὰρ νὰ προκαλέσουν τὴν εὐθυμία, ἄλλοι ὡς ὕπνωτικόν. Σ' ὅλας αὐτὰς τίς περιπτώσεις πού ἀντιστρέφουμε, φαίνεται πὺς πρόκειται κυρίως γὰρ τὸ χάσις πού ὡς σήμερα μεταχειρίζονται πολλοὶ μωριαθινικοὶ λαοί. Πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων ἄλλως τε στὸ Βερολίνο - Βιέννη - Βιέννη - Βιέννη ἀνακαλύφθη ἓνα πῆλινο ἀγγεῖο ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πού ἀνακάλυψε Χαιλστάττον περίοδος, δηλαδὴ περὶ τὰ 500 χρόνια π. Χ. πού περιεῖχε ὑπόλοιπα κόκκων καννάβης, πράγμα πού μᾶς κάνει νὰ συμπεραίνουμε πὺς καὶ ἐκεῖ μεταχειρίζοντο τὴν κάνναβη γὰρ κάπνισμα. Παρόμοια ἀνακάλυψι ἔκαναν καὶ στὴ Βόρειο Γερμανία κοντὰ στὸ Στεττίν.

Ὅποτε τὴν ἀπόλαυσι τοῦ καπνίσματος τὴν ἤξεραν πολλὴν πρὶν ἀνακαλυφθῆ ὁ καπνὸς καὶ μάλιστα φαίνεται πὺς ἦσαν πολυάριθμα τὰ φυτὰ ἃ οἱ κόκκοι πού μεταχειρίζοντο γι' αὐτὸ τὸν σκοπὸ. Ἀλλ' ὡς σήμερα ἀκόμα οἱ Ἑυρωπῶδες τῆς Βορείου Αμερικῆς μεταχειρίζονται γὰρ κάπνισμα φύλλα καὶ φλοιούς. Ὅλα αὐτὰ καπνίζονται μὲ πίπα καὶ μποροῦμε νὰ διακρίνωμε πὺς οἱ φύλλοι αὐτῶν Ἑυρωπῶδων τὰ ἐκκαπνίζαν πρὶν γνωρίζουν τὸν καπνόν. Τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὅτι σὲ πολλὰ μέρη τῆς Βορείου Αμερικῆς ἀνευρέθησαν πίπες πού κατὰ τοὺς εἰδικούς ἐρευνητὰς χρονολογοῦνται 1000 χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴν ἀνακάλυψι τῆς Αμερικῆς, γὰρ μερικὲς μάλιστα ὑπεδείχθη ὅτι προέρχονται ἀπὸ τὴν προϊστορικὴ ἐποχὴ.

Ἡ πίπα λοιπὸν τοῦ καπνίσματος εἶναι πολὺ ἀρχαιότερη ἀπὸ τὴ συνήθεια τοῦ καπνίσματος τοῦ καπνοῦ, καὶ φαίνεται πὺς κατὰ τίς διαφορὰς μεταναστεύ-

νὰ τὸν καπνίζουσι μὲ πίπα καὶ ἡ συνήθεια διεδόθη τὴν ἀντιθέτα, ἀπὸ Νότο πρὸς Βόρρα. Οἱ ἔθνη αὐτῶν τὸν γύρω τὸν Ἀμερικῶν Ἰνδιῶν καὶ τὸν ἀνατολικῶν ἡκτῶν τῆς Νοτίου Αμερικῆς, κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Αμερικῆς, ἀγνοοῦσαν τὴν πίπα. Ὅλας οἱ περιγραφὲς ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη συμφωνοῦν στὸ ὅτι οἱ ἔθνη αὐτῶν τὸν περιγύρω ἐκκαπνίζαν τὸν καπνὸ διπλώνοντας τὰ φύλλα τοῦ σὲ σχῆμα σφιγμένο πούρου.

Τὰ πούρα αὐτὰ οἱ Ἑυρωπῶδες οἱ ἀνέμαζαν «Ταμπάκο», ὅπου καὶ ἡ λέξις «ταμπάκ» «ταμπά» πού σημαίνει τὸν καπνόν. Ἐνας Ἰταλὸς ἐξερευνητὴς πού στὰ 1541—1550 ἐπισκέφθη τὰς Ἀντίλλας καὶ τὴν Μέση Αμερική, γράφει πὺς οἱ ἔθνη αὐτῶν ἐκκαπνίζον μὲ μεγάλα ὀστράκια τὸν καπνόν.

Οἱ Ἰσπανοὶ ἔφθασαν στὴν Ἀμερική πρὶν τὴν συνήθεια τοῦ καπνίσματος. Στὴν ἀρχὴ ἐκκαπνίζον μόνο οἱ ἀρρεάνες μὲ τὴν ιδέα νὰ καταπραΰνουν τοὺς πόνοὺς των, ἔπειτα ἡμεῖς καὶ οἱ ὕμνεις, καὶ ἔτσι οἱ Ἰσπανοὶ ἄρχισαν νὰ καλλιεργοῦν τὸν καπνόν. Περί τὰ τέλη

πρὸς μεταχειρίσθησαν ἰδίως οἱ μάγοι γὰρ νὰ περιπέτουν σὲ κατὰστασι ἐκστάσεως ὅποτε ἐπειθάν τοὺς λαοὺς πὺς σὲ μὴ τέτοια κατὰστασι μποροῦσαν νὰ ἐπικοινωνοῦν μὲ τοὺς θεοὺς ἢ μὲ τοὺς δαίμονας. Ὁ Μοναρχὸς ἔνας Ἰσπανὸς γιατρός πού ἔζησε πολλὰ χρόνια στὴν Αμερική γράφει: στὰ 1574 τὰ ἔθνη:

«Ὁ καπνὸς ἐκτιμᾶται μεγάλως ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς τὸν Ἰνδιῶν γιατί τὸν μεταχειρίζονται γὰρ τίς προφητείας των. Οἱ Ἰνδοὶ θεωροῦν ἀπαραίτητο πρὶν ξεκινήσουν γὰρ τὸν πόλεμον ἢ πρὶν ἐπιχειρήσουν ὀπισθοχώρησι νὰ πρὸς τοὺς ἱερεῖς των. Τότε οἱ ἱερεῖς μὲ τὴ βοήθεια τῶν καπνῶ ἀπὸ διάφορα ἀναμεινόμενα φύλλα καὶ περιπέτουν σὲ ἀναστροφή. Ὅταν συνέχεται ἀρχίζει νὰ μιλᾷ καὶ νὰ δίνει διφορούμενες πληροφορίες καὶ συμβουλίες, ἔτσι πού ὁποιοδήποτε θέσους, ὁ ἱερεὺς θγαίνει πάντοτε ὑποκείμενος. Κάτι δηλαδὴ ἀνάλογο μὲ τὴν δικὴ μας Πυθία».

Σήμερα...

τοῦ 16ου αἰῶνος σ' ὅλας τὰς Ἀντίλλας ὑπῆρχαν λαμπρὲς φυτεῖς καπνοῦ καλλιεργούμενες ἀπὸ τοὺς Ἰσπανοὺς. Ἀπὸ ἐκεῖ ἡ συνήθεια τοῦ καπνίσματος μεταδόθη στὴν Εὐρώπη μὲ τοὺς ναυτικούς, ἰδίως Ἰσπανοὺς, Ἀγγλοὺς καὶ Ὀλλανδοὺς.

Τὶ ἦσαν ἐκεῖνο πού ὄθησε τοὺς ἀνθρώπους νὰ εἰσπνέουν τὸν καπνὸ ὁριζομένου φυτῶν ὅλων; Στοιχὲς ἀρχαίους καίρους ἦταν σίγουρα ἡ ναυτικὴ ἰδιότης τοῦ καπνίσματος πού τοὺς ὠδήγησε. Μαζικοὶ ἐξερνήνηται πού πρὸς τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος διεσκέφθησαν τὴν Ἀμερικὴ λέγουσι πὺς συνήνεσαν λαοὺς πού ἐκκαπνίζαν μὲ πίπες ἐυλοκάβουνα γὰρ νὰ ἀποκοιμῶνται, ἄλλοι γὰρ νὰ ναρκαίνουσι τοὺς πόνοὺς των ὅπως ἔκαναν καὶ οἱ ποῖτοι. Εὐρωπαῖοι μὲ τὸν καπνόν. Σιγὰ ἄλλως τε ἡ ναυτικὴ μεταχειρίσθη τὸ κάπνισμα ὡς θεραπευτικὸ μέσο σὲ διάφορες ἐπιδείξεις. Ὁ Δουκὸς Ὀλλανδίας, πού συνέγραψε ἓνα φαρμακευτικὸ βιβλίον στὰ 50 μ. Χ., περιγράφει ἓνα ἰνδικὸ γόρτο πού γιάτρει τὸν ὄνυχον ὅταν τὸ ἔβαζαν καὶ ρουφῶσαν τὸν καπνόν μὲ ἓνα σωλῆνα. Τὸ ἔθνος γράφει καὶ ὁ Ρωμαῖος φυσικός Πλίνιος (23—79 μ. Χ.).

Σήμερα ἀκόμη πολλοὶ ἄγριοι λαοὶ μεταχειρίζονται τὸν καπνὸ ὁριζομένου φυτῶν ὡς σφά-